

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: PŽ-2248/2023-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Nevenke Marković, predsjednice vijeća, Kristine Saganić, sutkinje izvjestiteljice i Ružice Omazić, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ADRIA ČELIK d.o.o. u stečaju, OIB 34606600284, Kaštel Sućurac, Cesta dr. Franje Tuđmana 78, kojeg zastupa punomoćnica Marina Krka, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Krka i Krka, Split, Starčevićeva 13, protiv tuženika TREPTE LEGAL AND FINANCIAL ADVISORS Rechtsanwalte GmbH, OIB 04325766652, Baldham, Wallbergstrasse 3, Savezna Republika Njemačka, kojeg zastupa punomoćnik Marko Kallay, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Kallay i partneri d.o.o., Zagreb, Ilica 1A/III, radi utvrđenja osnovanosti osporavanja tražbine u iznosu od 2.686.130,46 EUR / 20.238.649,96 kn, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-642/2018-46 od 6. travnja 2023., u sjednici vijeća održanoj 8. svibnja 2024.

presudio je

I. Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-642/2018-46 od 6. travnja 2023. u točkama I. i II. izreke.

II. Odbija se tuženikov zahtjev za naknadu troška odgovora na tužiteljevu žalbu u iznosu od 24.884,52 EUR kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-642/2018-46 od 6. travnja 2023. u točki I. izreke odbijen je tužbeni zahtjev za utvrđenje osnovanim tužiteljevo osporavanje prijavljene tuženikove tražbine u iznosu od 20.238.649,96 kn, u stečajnom postupku koji se vodi nad tuženikom pred prvostupanjskim sudom poslovni broj St-45/2015, te za utvrđenje da navedena tuženikova tražbina ne postoji. U točki II. izreke naloženo je tužitelju naknaditi tuženiku trošak parničnog postupka u iznosu od 149.396,11 EUR sa zateznom kamatom od 6. travnja 2023. do isplate. U točki III. izreke odbijen je tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 99.998,34 EUR sa zateznim kamatom.

2. Protiv navedene presude u točkama I. i II. izreke tužitelj je izjavio žalbu iz svih žalbenih razloga navodeći u bitnome da tuženikova tražbina predstavlja tražbinu nižeg isplatnog reda iz odredbe čl. 408. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15; dalje: ZTD). Naime, i u žalbi tužitelj tvrdi da je riječ o zajmovima koje je društvo TechCom GmbH, kao član društva tužitelja, davao tužitelju koji nije imao vlastiti kapital zbog prezaduženosti, što je potvrdio i sudski vještak financijske struke. Prvostupanjski sud je stoga propustio obrazložiti nalaz i mišljenje vještaka u dijelu u kojem je naveo da Ugovor o okvirnom viševalutnom iznosu za financiranje nije od utjecaja na činjenicu da je tužitelj u tome trenutku bio u krizi i da je tužiteljev koeficijent prezaduženosti iznosio 0,97, te da se radi o procjeni banke koja može biti pogrešna. Tužitelj ističe da upravo iz nalaza i mišljenja vještaka proizlazi da je Okvirni ugovor o kreditu broj 218-13-03910 irelevantan u smislu prezaduženosti, odnosno u smislu definiranja je li tužitelj bio u krizi u vrijeme davanja pozajmice. Također, žalitelj navodi da je u tijeku postupka isticao da je Ugovor o prodaji potraživanja iz zajmova od 15. travnja 2014. ništetan, jer ga je potpisao Edgar Schumacher u ime „Prodavatelja“ i u ime „Društva“, bez posebne ovlasti (čl. 49. ZTD). Tužitelj osporava i odluku o troškovima postupka navodeći da je tuženiku odmjereno veći iznos nego što mu pripada, te da su neki tuženikovi podnesci bili bespotrebni za vođenje postupka, jer je u obrazlagao iste okolnosti. Predlaže preinačiti pobijanu presudu u njegovu korist ili je ukinuti i predmet vratiti na ponovno suđenje.

2.1. U odgovoru na tužiteljevu žalbu tuženik je osporio žalbene navode, ističući da je prvostupanjski sud uzeo u obzir nalaz i mišljenje vještaka, ali i činjenicu da je tužitelj u relevantnom razdoblju bio kreditno sposoban i u mogućnosti pribaviti kapital, odnosno uzeti kredit kod banke pod uobičajenim tržišnim uvjetima. Također, tuženik smatra da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da tužitelj nije bio stranka Ugovora o prodaji potraživanja pa je irelevantno što je prilikom potpisivanja Ugovora o prodaji potraživanja društvo tužitelja (kao dužnika) i prodavatelja (TechCom GmbH) zastupao Edgar Schumacher jer se ugovor o ustupu tražbine sklapa između vjerovnika i trećeg uz obavijest dužniku o učinjenom prijenosu i za valjanost ugovora nije potreban pristanak dužnika, pa tako ni odluka skupštine tužitelja. Predlaže odbiti žalbu uz naknadu troška odgovora na žalbu u iznosu od 24.884,52 EUR.

3. Tužiteljeva žalba nije osnovana.

4. Pobijana presuda ispitana je na temelju odredbe čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbi, te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 356. ZPP-a).

7. Iz sudskog spisa proizlaze ove odlučne nesporne okolnosti:

- nad tužiteljem je rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-45/15 od 18. studenog 2015. otvoren stečajni postupak,

- tuženik je u tom postupku prijavio tražbinu u iznosu od 82.492.965,97 kn, koju je stečajni upravitelj osporio. Tuženik je rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-45/2015 od 5. rujna 2016. upućen na pokretanje parničnog postupka radi utvrđenja osnovanosti osporavanja tražbine u iznosu od 82.492.949,97 kn. U žalbenom je postupku ovaj sud navedeno rješenje potvrdio (PŽ-6891/2016-2 od 1. ožujka 2017.) u dijelu koji se odnosi na pokretanje parnice radi utvrđenja osnovanosti tražbine u iznosu od 62.254.300,04 kn, a preinačeno u dijelu koji se odnosi na upućivanje u parnicu za preostali osporeni iznos tražbine od 20.238.649,93 kn na način da je tužitelj stečajni upravitelj upućen na pokretanje parničnog postupka radi utvrđenja osnovanosti osporavanja te tražbine, budući da za tu tražbinu tuženik raspolaže ovršnom ispravom (zadužnicom),

- pred prvostupanjskim sudom vodio se parnični postupak po tužbi ovdje tuženika radi utvrđenja osporene tražbine u iznosu od 62.254.300,04 kn (P-293/17) koji je pravomoćno dovršen presudom kojom je utvrđena osnovanom tražbina drugog višeg isplatnog reda stečajnog vjerovnika/ovdje tuženika prema stečajnom dužniku/ovdje tužitelju u iznosu od 62.254.300,04 kn,

- ovaj postupak vodi se po zahtjevu stečajnog dužnika radi utvrđenja osnovanosti njegovog osporavanja prijavljene tuženikove tražbine u iznosu od 20.238.649,93 kn.

7.1. Što se tiče same osporene tražbine, iz spisa proizlazi da je tuženik tražbinu stekao na temelju Ugovora o prodaji potraživanja iz zajmova od 15. travnja 2014., sklopljenog s društvom Techcom GmbH kao prodavateljem. Iz tog Ugovora proizlazi da Techcom GmbH/prodavatelj ima pravo na potraživanje povrata od društva Adria Čelik d.o.o. na temelju više Ugovora o zajmu (od 1. ožujka 2013. na iznos od 1.000.000,00 EUR i Aneksa u iznosu od 7.000.000,00 EUR; od 10. lipnja 2013. na iznos od 2.000.000,00 EUR te Ugovora od 14. siječnja 2014. na iznos od 1.300.000,00 EUR). Ukupan iznos zajmova koje je na osnovi navedenih ugovora društvo Techcom GmbH pozajmio (sada) stečajnom dužniku iznosi 11.300.000,00 EUR, a njihova vrijednost na dan potpisivanja ugovora iznosi 9.962.797,00 EUR.

7.2. U odredbi čl. 3. Ugovora o prodaji potraživanja navedeno je da prodavatelj Techcom GmbH ugovorom ustupa kupcu (ovdje tuženiku) otplatu zajmova, kupac prihvaća ustup te da uz prodane i ustupljene zajmove prodavatelj prenosi na kupca i ostale moguće instrumente osiguranja. Tužitelj je predao društvu Techcom GmbH zadužnicu od 31. srpnja 2013. ovjerenu kod javnog bilježnika Boška Jurišića pod brojem OV-5592/13 na iznos od 2.607.002,00 EUR.

8. Tužitelj je osporavao tuženikovu tražbinu pozivajući se na više prigovornih tvrdnji, no, ovaj sud, ocjenjujući njegove žalbene navode, utvrđuje da tužitelj to nije učinio uspješno te da je prvostupanjski sud o tužbenom zahtjevu donio pravilnu odluku.

9. Tužitelj je i u žalbi ponovljeno iznosio tvrdnju da je Ugovor o prodaji potraživanja iz zajmova od 15. travnja 2014. ništetan, jer mu nije priložena odluka skupštine u smislu odredbe čl. 49. ZTD-a (sklapanje ugovora sa samim sobom), odnosno da je Ugovor „potpisao Edgar Schumacher u ime prodavatelja i društva (dužnika Adria Čelik d.o.o.) bez odluke skupštine. Prvostupanjski sud smatra da

navedena činjenica nije odlučna i ne utječe na valjanost Ugovora o prodaji potraživanja iz zajmova, pozivajući se na odredbe čl. 80. st. 1. i čl. 82. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22; dalje: ZOO). Prema odredbi čl. 80. st. 1. ZOO-a vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na ovoga svoju tražbinu, osim one čiji je prijenos zabranjen zakonom ili koja je strogo osobne naravi, ili koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga. Prema odredbi čl. 82. st. 1. ZOO-a za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika, ali je ustupitelj dužan obavijestiti dužnika o ustupanju. Dakle, pravilno prvostupanjski sud utvrđuje da tužitelj nije stranka Ugovora o prodaji potraživanja iz zajmova od 15. travnja 2014., nego je tužitelj dužnik koji je svojim potpisom potvrdio da je obaviješten o ustupanju (notifikacija), a sam potpis tužitelja nije od utjecaja na valjanost Ugovora. Također, nije odlučna ni činjenica je li osoba ovlaštena za zastupanje tužitelja po zakonu imala ovlast u ime trgovačkog društva nastupati kao druga ugovorna strana i s društvom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugih osoba, ili u ime i za račun drugih osoba (čl. 49. ZTD-a) jer iz tog razloga predmetni Ugovor o prodaji ne bi bio ništetan; dužnik (tužitelj) nije stranka Ugovora već su to prodavatelj tražbine/ Techcom GmbH i kupac tražbine/tuženik.

9. Neosnovano tužitelj navodi da je prvostupanjski sud u potpunosti zanemario da iz nalaza i mišljenja sudskog vještaka financijske struke proizlazi da tužitelj u vrijeme dobivanja zajmova od Techcom GmbH nije imao vlastiti kapital, da je bio prezadužen te da se tijekom 2013. godine tužiteljeva prezaduženost znatno povećala. Prvostupanjski sud je u obrazloženju pobijane presude ocijenio taj dokaz i utvrdio da u vrijeme dobivanja zajmova od Techcom GmbH tužitelj nije imao vlastiti kapital i bio je prezadužen, te da se tijekom 2013. godine tužiteljeva prezaduženost znatno povećavala. Međutim, tužitelj je u to vrijeme, 11. travnja 2013. kao korisnik kredita zaključio s kreditorom Sberbank d.d. Ugovor o okvirnom viševalutnom iznosu za financiranje br. 583151 kojim je tužitelju odobren okvirni iznos kredita u iznosu od 30.000.000,00 kn. Kreditor Sberbank d.d. je 28. travnja 2014. tužitelju poslala obavijest o odobrenju okvira za izdavanje platežnih garancija u iznosu od 3.000.000,00 EUR. Prvostupanjski sud je ocijenivši nalaz i mišljenje sudskog vještaka utvrdio i to da tužitelj nije dokazao da ugovori o kreditu koje je tužitelj sklapao s Techcom GmbH (od kojih su neki sklopljeni i prije nego što je Techcom GmbH uopće bio član društva tužitelja) predstavljaju zajam kojim se nadomješta kapital, odnosno da tužitelj nije na drugi način mogao osigurati financiranje redovnog poslovanja. Naime, upravo suprotno, tužitelj je, pored ugovora koje je sklapao s Techcom GmbH, sklapao i ugovore o kreditu sa Sberbank d.d., što upućuje na zaključak da sredstva koja je tužitelju stavio na raspolaganje Techcom GmbH ne predstavljaju zajam kojim se nadomješta kapital nego da se radi o sredstvima koja su tužitelju plasirana na temelju ugovora o kreditu (zajmu).

10. Prvostupanjski sud je činjenicu koju je iznio financijski vještak u nalazu i mišljenju, povezao s činjenicom da je tužitelj bio kreditno sposoban i sklapao ugovore o kreditu s bankom. Na temelju toga, uzimajući u obzir te dvije činjenice, prvostupanjski sud je ocjenjujući dokaze kako svaki posebno tako i u njihovoj ukupnosti, po svom uvjerenju utvrdio da tužitelj nije dokazao da sredstva koja je

Techcom GmbH stavio na raspolaganje tužitelju predstavljaju zajam kojim se nadomješta kapital (čl. 8. ZPP-a).

11. Predmetno utvrđenje prihvaća i ovaj sud. Naime, smisao odredbe čl. 408. ZTD-a je u tome da član društva koje daje zajam u trenutku kada društvo ne može na drugačiji način doći do sredstava ima položaj vjerovnika nižeg isplatnog reda. Odredba čl. 408. ZTD-a nalazi primjenu u slučajevima davanja zajma društvu koje je u takvoj krizi da ne raspolaže sredstvima dostatnim za poslovanje, a ne postoji druga mogućnost pribavljanja sredstava koja bi trebala poslužiti njegovoj sanaciji. To je zajam koji se daje društvu u krizi kako bi mu se omogućio nastavak poslovanja i on se smatra kapitalom uloženim u društvo, a ne zajmom kojeg bi društvo trebalo vratiti. Da bi se određeni zajam smatrao zajmom kojim se nadomješta kapital bitno je da je društvo u takvoj krizi da ne raspolaže sredstvima dostatnim za poslovanje i da ne postoji druga mogućnost pribavljanja sredstava koja bi trebala poslužiti njegovoj sanaciji. No, u konkretnom slučaju je u postupku utvrđeno da je tužitelj mogao od banke dobiti i da je u konačnici kredit i dobio, po istim ili sličnim tržišnim uvjetima kao zajam od tuženika.

12. Dakle, riječ o zajmu koji se daje kada je društvo u financijskoj krizi, odnosno kada postoji potkapitaliziranost društva tako da vlastiti kapital društva nije dostatan za njegovo poslovanje, a društvo nije kreditno sposobno da bi se ostvarilo uobičajeno financiranje tuđim kapitalom. Navedene pretpostavke predstavljaju kriterij za primjenu odredbe u čl. 408. ZTD-a, a te pretpostavke u konkretnom slučaju nisu ispunjene.

13. Potrebno je također istaknuti da je u odluci ovoga suda poslovni broj PŽ-5447/2016 od 27. rujna 2016. stečajni upravitelj upozoren i upućen na to da se mora jasno izjasniti o razlozima osporavanja tuženikove tražbine. Stečajni upravitelj to nije učinio već je tražbinu uvrstio u tablicu ispitanih tražbina drugog višeg isplatnog reda, da bi u postupku tvrdio da se radi o tražbini nižeg isplatnog reda i da je to, između ostalog, razlog osporavanja. Pritom se upućuje na to da se sukladno odredbama mjerodavnog Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10 i 133/12; dalje SZ; u vezi s čl. 441. Stečajnog zakona „Narodne novine“ broj 71/15) tražbine vjerovnika nižih isplatnih redova prijavljuju samo ako stečajni sudac posebno pozove i te vjerovnike da prijave svoje tražbine (čl. 173. SZ-a) i da se stečajni vjerovnici tražbina nižih isplatnih redova namiruju nakon tražbina viših isplatnih redova (čl. 72. SZ-a). Ako je stečajni upravitelj ocijenio da je riječ o tražbini nižeg isplatnog reda, tada je takvu prijavljenu tražbinu trebalo osporiti iz tog razloga i sud prijavu tražbine odbaciti. Već samim uvrštavanjem u tablicu ispitanih potraživanja drugog višeg isplatnog reda stečajni upravitelj nije doveo u pitanje da se radi o tražbini drugog višeg isplatnog reda.

14. Odluka o troškovima postupka koje je dužan platiti tužitelj tuženiku donesena je pravilnom primjenom odredbe čl. 154. st. 1. ZPP-a. Prvostupanjski sud je jasno i detaljno obrazložio troškove koje je tužitelju priznao (149.396,11 EUR) i troškove koje mu nije priznao (99.998,34 EUR) i dao razloge za svoju odluku koje prihvaća i ovaj sud. Naime, tužitelj paušalno osporava odluku o trošku navodeći da je tuženiku odmjeran veći iznos troškova nego mu pripada po Tarifi o nagradama i

naknadi troškova za rad odvjetnika, te da neki tuženikovi podnesci nisu bili potrebni za vođenje postupka jer je u više podnesaka obrazlagao iste okolnosti, a zanemaruje činjenicu da je prvostupanjski sud tuženiku u odnosu na trošak za sastavljanje podnesaka priznao samo podneske po Tbr. 8. t. 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/22, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22; dalje: Tarifa), iako je tuženik u svome troškovniku tražio da mu prvostupanjski sud odmjeri trošak za 13 podnesaka (9 podnesaka po Tbr. 8. t. 1. Tarife i 4 podneska po Tbr. 8. t. 3. Tarife). Dakle, prvostupanjski sud je odlučio ne priznati tuženiku niti jedan podnesak po Tbr. 8. t. 3. Tarife, iako je takvih podnesaka bilo. Tuženik je u postupku pored odgovora na tužbu imao četiri obrazložena podneska (26. studenog 2018., 12. ožujka 2019., 11. listopada 2019., 12. siječnja 2023.), a ujedno se i napominje da je u postupku tužitelj u različitim periodima postupka isticao nove razloge zbog kojih osporava tuženikovu tražbinu na koje se tuženik morao očitovati, te ujedno i pokušao preinačiti tužbeni zahtjev, tako da je zaključak ovoga suda je da je prvostupanjski sud maksimalno smanjio odmjerene troškove ovoga postupka koji traje od 2017. godine i čija vrijednost predmeta spora je iznosila 20.238.649,96 kn.

15. S obzirom na to da tužitelj svojim žalbenim navodima nije doveo u pitanje pravilnost utvrđenja prvostupanjskog suda, to je ovaj sud na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a odbio tužiteljevu žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu u pobijanom dijelu.

16. Budući da trošak odgovora na žalbu nije potreban za vođenje parnice u smislu odredbe čl. 155. ZPP-a, odlučeno je kao u točki II. izreke.

Zagreb, 8. svibnja 2024.

Dokument je elektronički potpisan:

Nevenka Marković

Vrijeme potpisivanja:

29-05-2024

09:00:29

DN:
C=HR
O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#OC1156415448522D3937333439333636353139
OU=Signature
S=Marković
G=Nevenka
CN=Nevenka Marković

Predsjednica vijeća
Nevenka Marković

Broj zapisa: **9-30867-91336**

Kontrolni broj: **0a4ca-94424-2583e**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Nevenka Marković, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.